

UNIVERSITATEA DE STAT DIMITRIE CANTEMIR
ȘCOALA DOCTORALĂ ÎN ȘTIINȚE JURIDICE, POLITICE ȘI
SOCIOLOGICE

Cu titlu de manuscris
CZU: 347.440.64(043.3)

TATAR Olga

CONTRACTELE NENUMITE – CONSECINȚĂ A REALIZĂRII
PRINCIPIULUI LIBERTĂȚII CONTRACTUALE ÎN
RAPORTURILE JURIDICE CIVILE

Specialitatea 553.01 – DREPT CIVIL

REZUMATUL
tezei de doctor în drept

CHIȘINĂU, 2020

Lucrarea a fost elaborată și aprobată în cadrul Centrului de Cercetări Juridice al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, Academia de Științe a Moldovei.

Conducător științific:

MIHALACHE Iurie, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar

Referenți oficiali:

1. **FRUNZĂ Iurie**, doctor în drept, conferențiar universitar – Academia de Științe a Moldovei
2. **CRISTEVA Natalia**, doctor în drept, conferențiar universitar – Direcția Generală Educație a UTA Găgăuzia
3. **IGNATIEV Vasili**, doctor în drept, profesor universitar – Universitatea de Stat din Comrat

Comisia de susținere:

1. **COJOCARI Eugenia**, doctor habilitat în drept, profesor universitar – președinte
2. **MIHALACHE Iurie**, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar
3. **FRUNZĂ Iurie**, doctor în drept, conferențiar universitar
4. **CRISTEVA Natalia**, doctor în drept, conferențiar universitar
5. **IGNATIEV Vasili**, doctor în drept, profesor universitar

Suținerea tezei de doctor în drept va avea loc la data de 26.06.2020, ora 14⁰⁰, în cadrul ședinței Comisiei de doctorat a Școlii Doctorale în Științe Juridice, Politice și Sociologice în Sala polivalentă Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”, adresa: mun. Chișinău, str. Academiei 3/2 bloc b .

Teza de doctor în drept și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Universității de Stat „Dimitrie Cantemir” și pe site-ul oficial al ANACEC (<http://www.anacip.md>).

Rezumatul a fost publicat la 22 mai 2020

Conducător științific,
MIHALACHE Iurie, doctor habilitat în drept,
conferențiar universitar

Autor:
TATAR Olga

Cuprins:

Repere conceptuale ale cercetării	4
Conținutul tezei.....	8
Concluzii generale și recomandări	22
Bibliografie.....	25
Lista publicațiilor la tema tezei	27
Adnotare	30

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei tezei de doctorat constă în necesitatea stabilirii și în determinarea naturii juridice, locului și rolului unor contracte nenumite în dreptul civil al Republicii Moldova, precum: contractul de elaborare a publicității, contractul de amplasare a publicității, contractul de sponsorizare, contractul de donație filantropică, contractul mecenat, contractul de locațiune a mijlocului de transport cu echipaj, contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole, contractul de consorțiu, contractul de transfer sportiv, contractul de „know-how”, precum și perspectivele de reglementare în legislația națională a acestor tipuri de contracte nenumite.

Importanța temei de cercetare se explică prin tendințele înalte de legiferare a relațiilor sociale. Insuficiența de reglementări generează interpretări eronate în privința raporturilor bazate pe contracte nenumite și acest fapt se reflectă negativ în practica aplicării contractelor. Deseori, în activitatea instanțelor de judecată, contractele nenumite sunt confundate cu contractele numite și, pe această cale, sunt încălcate drepturile participanților la raporturile de drept civil.

Cercetarea pe care am efectuat-o în prezenta lucrare își găsește reflectare în concluziile și recomandările înaintate, care se rezumă la propuneri de completare a: Codului civil al Republicii Moldova (în continuare – CC al RM) № 1107-XV din 06.06.2002 [13], Legii Republicii Moldova № 1227 din 27.06.1997 „Cu privire la publicitate” [18], Legii Republicii Moldova № 1420 din 31.10.2002 „Cu privire la sponsorizare și filantropie” [19], Codului educației al Republicii Moldova № 152 din 17.06.2014 [20], care oferă posibilitatea de a extinde baza juridică astfel, ca în sistemul contractelor civile un loc important să ocupe o serie de contracte, precum: contractul de elaborare a publicității, contractul de amplasare a publicității, contractul de sponsorizare, contractul de donație filantropică, contractul mecenat, contractul de locațiune a mijlocului de transport cu echipaj, contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole, contractul de consorțiu, contractul de transfer sportiv, contractul de „know-how”.

Scopul tezei de doctorat constă în analiza aprofundată și complexă a unor categorii de contracte nenumite, care iau naștere prin aplicarea principiului libertății contractuale.

Obiectivele cercetării. Realizarea scopului propus este posibilă cu ajutorul unor obiective, precum: sintetizarea lucrărilor științifice în domeniul contractelor nenumite, analiza principiului libertății contractuale ca factor de apariție a contractelor nenumite, cercetarea regimului juridic al contractelor nenumite, stabilirea asemănărilor și deosebirilor între contractele nenumite cu contractele mixte și complexe, efectuarea analizei juridico-comparative a legislației privind contractele nenumite din Republica Moldova și din alte state, elaborarea concluziilor și recomandărilor în vederea înlăturării unor lacune din legislația națională.

Ipoteza cercetării. În teza de doctorat au fost înaintate întrebări cu privire la premisele și factorul ce contribuie la apariția contractelor nenumite, dar și cât de necesară este instituirea prin lege a unui cadru normativ pentru aceste contracte. În contextul cercetării au fost studiate natura juridică, trăsăturile științifice și motivele ce permit identificarea și confirmarea particularităților de reglementare a contractelor nenumite în Republica Moldova. Acest lucru va permite teoreticienilor și practicienilor să elucideze în detaliu modul de individualizare a contractelor nenumite și valoarea aplicării acestor contracte în circuitul civil, cu posibilități de modificare a legislației Republicii Moldova.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare selectate constă în cercetarea completă și cuprinzătoare a practicii juridice pentru anumite tipuri de contracte nenumite, prin utilizarea unor serii de metode. Așadar, a) *la nivel empiric* de către autor au fost aplicate metode empirice (*statistice, selecția informațiilor textuale, inclusiv prin analiza conținutului*), metode comparative, precum: *metoda tehnicilor dialectice pentru evidențierea momentelor cheie de dezvoltare, metoda structural-funcțională, metoda abordării strategice de sistem*; b) *la nivelul generalizării teoretice* a informațiilor practice: *metoda analizei terminologice și metoda operaționalizării conceptelor*, metode logico-generale și, în primul rând, *metoda ascensiunii de la concret la abstract*, bazată pe utilizarea activă a sintezei metodelor analitice, precum și abstracția, reprezentată prin *metodele inducției și deducției*. În textul lucrării a fost utilizată pe larg *metoda istorică*, care oferă posibilitatea studierii și interpretării dovezilor primare și în rezultat, a dovezile noi cu privire la existența unor categorii speciale de contracte nenumite, necesare pentru cercetarea tematicii abordate.

În mod suplimentar, la efectuarea cercetării au fost utilizate metodele individual-științifice (în cazul nostru – *individual-juridice*), inclusiv *metodele juridico-formale și structural-normative, metoda interpretării juridice, metoda juridico-comparativă și metoda modelării juridice*, iar pentru elaborarea propunerilor *de lege ferenda* au fost utilizate activ metodele lingvistico-juridice și tehnico-legislative. În cazul în care metoda juridică comparativă permite o analiză comparativă a legislației naționale cu legislația țărilor străine. *Metoda structurală de sistem* contribuie la sistematizarea contractelor civile, analizând trăsăturile comune și distinctive ale contractelor civile în raport cu alte contracte și utilizând metodele de interpretare a normelor juridice din legislația în vigoare. *Metoda reglementării juridice* contribuie la formarea structurii contractului nenumit și la delimitarea acestuia față de contractele numite și mixte. În particular, o atenție sporită a fost acordată *metodei sistematice*, prin care este studiat obiectul cercetării și care reprezintă ansamblul elementelor esențiale ale unor tipuri de contracte nenumite, precum și relațiile pe care acestea le reglementează, dar și legătura dintre ele, adică studierea obiectului ca un tot întreg.

Noutatea științifică și originalitatea rezultatelor cercetării constă în efectuarea unei analize detaliate și aprofundate a specificului conceptelor de origine, reglementării formelor separate și independente de contracte nenumite, atât din punct de vedere științific, cât și practic. Problematika înaintată și supusă investigării științifice, referitoare la încheierea contractelor nenumite, va fi reflectată prin concluziile științifice și modificările propuse la Codul civil al Republicii Moldova, Codul educației al Republicii Moldova, alte acte legislative. Protecția juridico-civilă a participanților la încheierea contractelor nenumite va deveni mai eficientă pe măsură ce normele cu privire la contractele nenumite vor fi reflectate în legislația Republicii Moldova, în baza principiului libertății contractuale.

Problema științifică principală care a fost soluționată se manifestă în *elaborarea* unor trăsături distinctive ale contractelor nenumite în raport cu alte tipuri de contracte juridico-civile, *cu instituirea ulterioară* a reglementării juridice specifice a acestora pentru teorie și practică, în scopul aplicării practice corecte pentru diverse situații juridice.

Semnificația teoretică a lucrării rezultă din necesitatea și importanța contractelor nenumite supuse cercetării. Rezultatele obținute pe parcursul cercetării științifice vor servi ca suport pentru efectuarea unor cercetări ulterioare de către teoreticieni în acest domeniu. Totalitatea rezultatelor obținute pe parcursul elaborării lucrării de doctorat extind în mod semnificativ cunoștințele cu privire la contractele nenumite și formele lor de manifestare. Rezultatele tezei pot servi ca suport teoretic pentru predarea disciplinei „Drept civil”, precum și în calitate de ghid la elaborarea unor teze de licență, master și doctorat, monografii și alte lucrări științifice.

Semnificația practică a lucrării constă în faptul că, concluziile prezentate în lucrare, recomandările, propunerile *de lege ferenda* pot fi utilizate: în procesul de reformare și implementare a legislației naționale, la elaborarea și adoptarea unor acte legislative care vor reglementa acest tip de contracte, în aplicarea dreptului prin soluționarea contradicțiilor și litigiilor care iau naștere în legătură cu utilizarea contractelor nenumite, care în perspectivă se vor reflecta pozitiv asupra practicii judiciare și va oferi posibilitatea aplicării și reglementării unor tipuri de contracte nenumite în viața de zi cu zi, fără careva restricții.

Valoarea lucrării se manifestă prin concluziile și propunerile înaintate legiuitorului, orientate spre reglementarea unor categorii de contracte, în special de: sponsorizare, mecenat, donație filantropică, transfer de sportivi, consorțiu, vânzare-cumpărare a produselor agricole, „know-how”, elaborare și distribuire a publicității. Astfel, este vizibilă o corelație între punerea în aplicare a rezultatelor cercetării și modificările operate în legislația civilă conform recomandărilor *de lege ferenda* efectuate în lucrarea de doctorat.

În consecință, problema științifică în ceea ce privește aplicarea practică a unor astfel de contracte nenumite este relevantă la momentul actual, deschisă și intens discutată între teoreticieni

și practicieni, oferind spațiu larg de realizare a unor cercetări științifice aprofundate privind aspectele sale juridice.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Lucrarea a fost elaborată și aprobată în cadrul Centrului de Cercetări Juridice al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, Academia de Științe a Moldovei. Secțiunile principale ale tezei de doctorat au fost prezentate în articole științifice și publicate în culegeri de lucrări științifice ale conferințelor naționale, internaționale, precum și în reviste științifice de profil.

Rezultatele tezei de doctorat au fost prezentate Parlamentului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Adunării Populare a UTA Găgăuzia, pentru efectuarea de modificări și completări în actele normative, în scopul reglementării juridice a acestor tipuri de contracte nenumite.

Rezumatul tezei. Conținutul tezei de doctorat cuprinde: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, 140 pagini de text principal, bibliografie formată din 262 de surse, 9 anexe, declarație de responsabilitate și CV al autorului.

CONȚINUTUL TEZEI

În primul capitol, „*Analiza situației în domeniul de cercetare a contractelor nenumite și a factorului ce contribuie la apariția lor*”, care este un capitol introductiv la capitolele 2 și 3, au fost expuse opiniile cercetătorilor ce au analizat problematica contractelor nenumite. În acest compartiment sunt dezvăluite aspectele doctrinare cu privire la esența și motivele apariției contractelor nenumite, sunt evidențiate problemele științifice și propuse modalități de soluționare a acestora. Au fost redată aspectele metodologice ale cercetării având ca punct de pornire structura contractelor nenumite și principiul libertății contractuale, care sunt priviți ca factori ce contribuie la apariția contractelor nenumite.

În Secțiunea *1.1. Analiza doctrinară și sinteza lucrărilor științifice în domeniul contractelor nenumite* sunt abordate natura juridică și esența contractelor nenumite, fiind stabilită importanța locului și rolul acestor contracte. A fost efectuată analiza aprofundată a contractelor nenumite prin cercetarea sintezelor doctrinare acumulate din lista lucrărilor științifice disponibile. Au fost identificate noi construcții individuale în cadrul contractelor nenumite.

Dintre cercetătorii autohtoni care au investigat tangențial problematica supusă cercetării putem enumera: V. Volcinschi, Eu. Cojocari, D. Cimil, S. Baieș, A. Băieșu, N. Roșca, Iu. Mihalache, Ю. Фрунзэ, С. Захария, Б. Сосна, Н. Кристева, В. Игнатъев, И. Арсени, О. Халабуденко, Gh. Chibas, T. Mișina, I. Țonova, D. Țurcan, V. Mihalaș, S. Cebotari, A. Rotari, O. Efrim, V. Palamarciuc.

Autorii străini care au studiat în detalii tematica contractelor nenumite sunt: L. Bercea, M. Nicolae, I-Fl. Popa, A. Almașan, E. Olteanu, A. Barbu, D. Chirică, R. Rizoiu, M. Гредингер, А.Я. Ахмедов, Е.А. Батлер, Д.В. Огородов, М.Ю. Чельшев, Е.В. Татарская, К. Осакве, А.И. Танага, М.И. Брагинский, А.И. Бычков, В.А. Писчиков, Д.В. Мечетин, О.Ю. Шиловост, М.В. Гордон.

Dintre autorii străini care au studiat parțial problematica contractelor nenumite enumerăm: L. Vasiu, I. Vasiu, O. Ungureanu, C. Munteanu, M. Guțan, A. Wise, S. Philipp, E. Paraschiv, С. Поп, V. Hanga, I. Trifan, В.В. Проценко, О.А. Кузнецова, Е.А. Лисюкова, К.И. Забоев, А.В. Волков, А.А. Диденко, А.Р. Давлетова, Ю.Т. Лескова, А.А. Батурина, Л.А. Кудринская.

Autorii străini care au abordat în mod tangențial tematica contractelor nenumite sunt: В.В. Витрянский, В.В. Ефимов, Т.Г. Алиев, Н.Л. Дювернуа, Е.А. Суханов, Е.В. Измайлова, В.А. Максимов, Ф.К. Савиньи, О.А. Кудинов, П.Н. Астапенко, Д.Д. Гримм, А.А. Иванов.

O cercetare amplă a contractelor nenumite a fost realizată de profesorul român L. Bercea, în studiul monografic „Contractele nenumite în afaceri”. Autorul și-a expus opinia că: „Libertatea este cealaltă latură a restricțiilor legale, iar pe măsură ce sporesc interdicțiile și restricțiile, avem

mai puțină libertate de a încheia contracte nenumite” [3, p. 9]. Controversele doctrinare privind originea și evoluția istorică a contractelor nenumite au fost elucidate de V. Hanga în lucrarea „Drept privat roman”. Autorul a specificat că: „Romanii au efectuat o divizare a contractelor nenumite în patru categorii, care se consideră a fi dominante și necesare pentru știință” [5, p. 362].

Opinii personale cu privire la principiul care se aplică contractelor nenumite au expus S. Bieș și N. Roșca în cartea „Drepturile reale principale”. Autorii au constatat că: „Condițiile contractului sunt determinate de regulile generale și de cerințele stabilite de legea civilă a Republicii Moldova” [1, p. 135].

Un aport considerabil în studierea contractelor nenumite aduce D. Cimil. În monografia sa „Valența juridică a clasificării contractelor civile”, autorul a afirmat că: „Stabilirea caracteristicilor esențiale ale contractului, precum și semnificația lor practică, oferă posibilitatea clasificării tuturor contractelor în: numite, nenumite, mixte, complexe” [4, pp. 52-60].

Cercetând lucrările științifice ale unor autori din Federația Rusă, precum A.Ya. Ahmedov și E.A. Butler, putem conchide că aceștia au dezvoltat motivele și metodele de formare a contractelor nenumite, esența istorică a contractelor nenumite, au stabilit caracteristicile contractelor nenumite, au cercetat algoritmul de calificare juridică a contractelor nenumite, au propus o sinteză doctrinară a acestor tipuri de construcții contractuale.

În studiul monografic cu denumirea „Contractele nenumite în dreptul civil al Federației Rusiei”, A.Ya. Ahmedov a remarcat că: „Valabilitatea contractului nenumit, în ansamblu, depinde de natura regulii de drept obligațional, precum și de faptul cât de reușit este formulată construcția juridică a contractului” [8, p. 5]. În lucrarea „Contractele nenumite: aspecte de teorie și practică”, E.A. Butler susține că „În doctrina dreptului civil este abordat un contract cu conținut neobișnuit, care nu este reglementat de actele normative și este: atipic, anormal, fără nume, lipsit de calificare juridică” [9, p. 19].

O anumită contribuție în studierea contractelor nenumite aduce N.L. Duvernois care, în monografia: „Importanța dreptului roman pentru juriștii ruși” a menționat că: „După ce am analizat istoria apariției diverselor tipuri de contracte, alături de obișnuitele contracte numite, există contracte atipice, cărora le zicem contracte nenumite” [16, p. 115]. Sarcina juriștilor este de a identifica și a combina firele întregului sistem organizat de drept, pentru binele societăți și a ordinii publice în ansamblu.

Din rândul cercetătorilor care au studiat domeniul contractelor nenumite putem evidenția D.V. Ogorodova și M.Iu. Celishev care, în monografia: „Contractele mixte în dreptul privat: unele probleme de teorie și practică”, dezvoltă că: „În practica aplicării legilor, este extrem de important să distingem noutatea structurii contractului față de conținutul acestuia și nu față de originalitatea superficială a denumirii” [27, p. 51].

Recunoașterea procedurală a contractelor nenumite coincide cu domnia primului împărat roman Octavian Augustus, perioadă în care a trăit și activat unul dintre cei mai iluștri juriști – Marc Antistius Labeon [21, p. 107]. Conform criteriilor dreptului civil roman, toate contractele erau clasificate în 4 categorii (grupuri): verbale, literale, reale, consensuale [31, p. 404].

Secțiunea **1.2. Principiul libertății contractuale ca factor care contribuie la apariția contractelor nenumite** prevede că normele Codului civil al Republicii Moldova recunosc încheierea de contracte nenumite, în baza principiul libertății contractuale, ca factor care implică posibilitatea persoanelor fizice de a încheia contracte cu conținut divers. Acest principiu prevede libertatea de a încheia contracte ce nu sunt prevăzute de lege, precum și contracte mixte.

Sistemul juridic al Republicii Moldova se manifestă ca element integrant al educației juridice moderne privite în ansamblul ei [33, pp. 231-235]. Societatea trebuie să beneficieze de relații contractuale, deoarece aceste relații îi sunt necesare și contribuie la reflectarea diversității circuitului economic, fapt ce exprimă particularitatea reglementării juridice. În acest scop, este necesar de elucidat dacă în noile raporturi contractuale există acele criterii și condiții necesare, ce ar corespunde normelor de drept și ar reflecta voința subiecților circuitului civil.

Studierea contractelor juridico-civile ar fi putut întâmpina dificultăți dacă nu exista principiul libertății contractuale. În art. 993 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova este stipulat că: „Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor”. Legislația civilă deschide posibilitatea apariției unor noi tipuri de contracte, deoarece în practică, relațiile care iau naștere între subiecții raporturile juridice civile evoluează și nu pot fi implementate pe deplin în cadrul contractelor numite, fapt care generează necesitatea apariției de noi contracte juridico-civile.

În opinia exprimată de A. Băieșu: „Contractul în formă scrisă este un instrument care oferă libera concurență și stimulează inițiativa privată, fiind forma juridică care organizează schimbul de valori în societate” [2, pp. 56-63].

Prin încheierea contractului, subiecții raportului contractual urmăresc satisfacerea unor necesități materiale sau spirituale, un anumit beneficiu. Ei înșiși au dreptul de a hotărî ce contract să încheie și în ce condiții să o facă. În același timp, este necesar de a lua în considerație că la încheierea unui contract există limite prestabilite de cultura juridică, care nu trebuie ignorate, deoarece cu toții viețuim în aceeași societate și trebui să menținem ordinea și armonia în relațiile sociale.

Relațiile sociale care au luat naștere în baza contractelor nenumite se consideră a fi raporturi juridice contractuale veritabile numai dacă corespund principiului libertății contractuale, ordinii publice și bunelor moravuri. Doar cu respectarea acestor condiții va fi posibil de apreciat dacă anumite contracte nenumite sunt construcții contractuale bazate pe criterii autentice, care merită

recunoașterea la nivel legislativ. Soluționând problemele care există în sfera de aplicare a principiului libertății contractuale, înțelegem că orice permisiune are hotar, astfel încât limitarea acestui principiu este inevitabilă și întrebarea este cât de profund el poate fi exprimat.

Contractul civil a devenit mijlocul de consacrare a circulației anumitor obiecte ale drepturilor civile. Statul, prin intermediul așa-numitor permisiuni consfințite în instituțiile și normele dreptului civil, asigură și satisface necesitățile sociale. Apariția unor astfel de necesități, a căror punere în aplicare și realizare este imposibilă prin litera legii (contracte numite), vorbește de la sine despre importanța principiului libertății contractuale și despre încheierea contractelor nenumite [25, pp. 44-48]. Principiul libertății contractuale are la bază voința liberă a subiecților de a încheia contracte juridico-civile și de a alege obiectul contractului, acesta fiind cel mai adecvat mijloc de realizare a circuitului economic [23, pp. 76-80].

Legiuitorul oferă subiecților de drept civil oportunitatea de a stabili individual, în baza propriilor interese, raporturi contractuale noi. Anume în acest scop legiuitorul a consfințit principiul libertății contractuale, ca să ofere subiecților dreptul de a alege tipul de contract și formele de exprimare a acestuia. În contextul respectiv, art. 10 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova stabilește că: „Persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară”.

În particular, Iu.E. Bulatekii și I.M. Rassolov susțin că: „Principalul element al principiului libertății contractuale este dreptul pe care îl au subiecții contractului de a alege tipul de contract, deoarece subiecții, la propria lor discreție pot crea modele contractuale noi, care să nu contravină legii” [11, p. 406]. După cum vedem, libertatea contractuală este catalizatorul ce conferă posibilitatea transformării contractelor [24, p. 182]. Dezvoltând principiul libertății contractuale, suntem nevoiți de a aborda limitele care îngăduiesc libertatea contractului. Prin cunoașterea acestor limite va fi posibil să avem o imagine reală asupra principiului libertății contractuale. De regulă, „Limitele rezonabile, corecte, proporționale și echilibrate ale libertății contractuale împiedică utilizarea practicilor neloiale de către participanții la raporturile de comerț” [28, pp. 94-99]. Libertatea nu este un act samavolnic, ci o liberă necesitate. Liber se consideră acel, care este ghidat numai de rațiune” [32, p. 452].

În Secțiunea 1.3. *Formularea problemei de cercetare și modalitățile de soluționare a acesteia* sunt prezentate studiile efectuate de cercetătorii dreptului civil în diverse publicații științifice, iar sistemul de concluzii și sugestii ne oferă idei mai clare despre starea de lucruri din această ramură a dreptului și despre fenomenele care sunt în permanentă schimbare. Această percepție holistică ne permite să efectuăm un studiu al problematicii din sfera dreptului civil, și

anume cercetarea contractelor nenumite prin: identificarea și soluționarea problemelor care decurg din acest tip de construcții contractuale, analiza și cercetarea obiectului contractelor nenumite, stabilirea trăsăturilor caracteristice ale contractelor nenumite. Aceste rezultate ne permit să distingem între contractele nenumite și alte tipuri de acorduri cu valoare juridică. O analiză profundă, cuprinzătoare și sistematică a contractelor nenumite ne oferă dreptul de a modifica, unifica și diferenția în plan doctrinar contractele numite, mixte și nenumite.

Pentru aplicarea justă și eficientă a normelor de drept asupra unei structuri contractuale bine concretizate, este necesar ca structura contractuală să fie calificată corect și acest lucru va fi posibil de efectuat doar atunci când calificarea practică va coincide cu calificarea doctrinară. Pornind de la această concepție, sarcina principală a practicii de aplicare a legii este de a cunoaște raporturile juridice care, în viziunea legiuitorului, trebuie să ia naștere din fiecare categorie de contracte menționate, pentru a afla ulterior la ce structură contractuală se referă un contract sau altul și a evita situațiile confuze ce pot apărea în viața de zi cu zi.

Problema pe care am identificat-o este legată de necesitatea încheierii contractelor nenumite, precum și de reglementarea legală a acestora. În teza de doctorat acest fapt va fi reflectat prin instituirea, justificarea științifică și propunerile de modificare a Codului civil al Republicii Moldova, Codului muncii al Republicii Moldova, Codului educației al Republicii Moldova, altor acte legislative. Protecția juridică a subiecților care participă la încheierea contractelor nenumite va deveni eficientă numai dacă va fi reflectată în sistemul legislativ al Republicii Moldova.

Al doilea capitol, intitulat „*Natura juridică și specificul contractelor nenumite*”, care este nucleul acestui studiu, dezvăluie cu atenție conceptul, obiectul și conținutul contractelor nenumite, indică absența reglementării legale a acestora și, în același timp, prezintă argumente în favoarea reglementării legale a unor tipuri de contracte nenumite, urmând exemplul anumitor construcții contractuale specifice frecvent întâlnite în activitatea practică. În acest compartiment am efectuat o analiză a similitudinilor și diferențelor care există între contractele nenumite și contractele numite din Republica Moldova. La finele capitolului se oferă concluzii detaliate și recomandări de perfecționare a cadrului legislativ privind contractele nenumite, pe exemplul unor tipuri de contracte nenumite.

În Secțiunea 2.1. *Noțiunea, obiectul și conținutul contractelor nenumite* este abordată opinia că orice construcție contractuală, numită sau nenumită, formează un model nou, alcătuit din condiții și particularități diverse, care luate în ansamblu reflectă interesele societății și ale statului. Trăsătura principală a noului proiect contractual se manifestă prin prezența: subiecților, obiectului special, condițiilor esențiale și distincte ale contractului, drepturilor și obligațiilor părților, procedurii de încheiere, modificare și rezoluțiune a contractului, responsabilității părților, individualității, autonomiei, independenței, conformității cu dispozițiile legale, cu principiile

dreptului, ordinea publică și normele de moralitate. În același timp, contractul civil se consideră încheiat din momentul în care părțile au convenit asupra tuturor clauzelor contractului, fără a excede procedura legală bine cunoscută.

Nenumit se consideră contractul care nu este reglementat în sistemul contractelor juridico-civile. Cu toate acestea, se cere ca nici scopul (*cauza*), nici conținutul acestui contract să nu contravină ordinii publice și bunelor moravuri ale societății [7, pp. 251-259]. Legislația civilă nu prevede o listă exhaustivă de contracte și nu obligă părțile să „adapteze” relațiile lor contractuale la o categorie (tip) de contracte deja cunoscută. Din motive obiective, nu este posibil ca legislația să ofere toate opțiunile pentru relațiile contractuale, deoarece contractele numite de fiecare dată rămân în urma ritmului de dezvoltare a circuitului economic [10, p. 404]. De aceea, în baza unor modele de contracte reglementate prin lege, în majoritatea cazurilor nu este posibil a desfășura o activitate economică de întreprinzător [35, p. 18]. Participanții la circuitul civil au nevoie de contracte „transformatoare”, care să poată fi configurate de nenumărate ori și care să contribuie mai ieftin și mai eficient la obținerea rezultatelor scontate, în interesul deplin al participanților. Libertatea pe care o avem în cadrul raporturilor obligaționale, oferă posibilitatea aplicării și utilizării proiectului necesar de contract, ceea ce deschide posibilitatea unui răspuns la dorințele emergente ale întregii societăți [34, pp. 48-54].

Conform art. 164 din Codul civil al României [14]: „Obligația este o legătură de drept în virtutea căreia debitorul este ținut să aducă o prestație creditorului, iar acesta are dreptul să obțină prestația datorată”. În art. 509 alin. (1) din Codul civil al Ucrainei [15] este prevăzut că: „Obligația debitorului constă în efectuarea, în favoarea celeilalte părți (creditor), a unei anumite acțiuni (transmiterea unui bun, executarea unei lucrări, prestarea unui serviciu, plata unei sume) ori în abținerea de la o anumită acțiune”.

Prin urmare, relațiile juridice care se formează în interiorul structurii contractuale nenumite reflectă o independență și o individualitate specială în privința obiectului, subiecților, condițiilor esențiale, precum și a faptului că nu există reguli de drept care să asigure reglementarea juridico-civilă a acestor relații.

Trăsăturile caracteristice ale contractelor nenumite sunt: momentul încheierii contractului, obiectul special, subiect, scop, corelația între subiecții contractului, nouitate, orientare individuală, unicitate, independență, autosuficiență, respectarea principiului libertății contractuale, conformitatea cu dispozițiile legale, principiile dreptului, ordinea publică și bunele moravuri.

Raporturile juridice care iau naștere din construcții contractuale nenumite se stabilesc în strictă corespundere cu principiile generale prevăzute în art. 1 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova: recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de legislația civilă, protecția vieții intime, private și de familie, recunoașterea inviolabilității

proprietății, libertatea contractuală, protecția drepturilor consumatorului, recunoașterea inadmisibilității imixtunii în afacerile private ale persoanei, exercitarea nestingherită a drepturilor civile, garantarea restabilirii persoanei în drepturile care i-au fost lezate, apărarea drepturilor de către organele de jurisdicție competente; articolele 11 și 12 din Codul civil al Republicii Moldova: principiul exercitării drepturilor și executarea obligațiilor cu bună-credință, principiul rezonabilității; art. 10 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova: în acord cu legea, contractul, ordinea publică și bunele moravuri.

Contractul nenumit este independent și autonom, îi sunt aplicabile dispozițiile generale privind contractele (art. 992 din Codul civil al Republicii Moldova) și dispozițiile generale privind obligațiile (art. 774 din Codul civil al Republicii Moldova). Recunoașterea unui contract ca nenumit înseamnă recunoașterea absenței reglementărilor legale, precum și lipsa acestuia în sistemul general al contractelor. În acest caz, se vor aplica normele de drept care după conținut sunt mai apropiate de aceste contracte, adică normele dreptului contractual și dreptului obligațional (art. 774 din Codul civil al Republicii Moldova). Dacă normele dreptului obligațional și analogia legii (art. 6 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova) nu permit obținerea rezultatului dorit, este necesar să recurgem la analogia dreptului, în corespundere cu prevederile art. 6 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova.

Spunem că raportul juridic întemeiat pe o construcție contractuală nenumită se manifestă în formă „neadaptată”, „nerecunoscută”, fiind plasat într-un stadiu intermediar de apariție și ulterior încadrat de o structura contractuală numită; discrepanța între obiectul, orientarea și individualitatea unei construcții contractuale rudimentare, împreună cu caracteristicile calificative și principale ale unui proiect contractual numit, ajută la stabilirea și remediarea acestuia în calitate de contract nenumit.

În Secțiunea 2.2. *Asemănări și deosebiri între contractele nenumite și numite în sistemul contractelor juridico-civile din Republica Moldova* sunt redate asemănările și diferențele care există între contractele nenumite și cele numite în cadrul sistemului de drept civil al Republicii Moldova. În acest context, cercetătorul A.G. Bikov a declarat că: „Sistemul de contracte este totalitatea contractelor, care dispune de o structură bine organizată pe interior, se bazează pe unitatea și conexiunea dintre fiecare contract în parte” [12, pp. 6-11].

Sistemul contractelor este determinat de prezența unor caracteristici esențiale egale și, în același timp, distincte ale contractelor civile, precum și de unificarea tuturor contractelor civile, stabilind asemănările și deosebirile acestora în reglementarea relațiilor de drept civil, deoarece denumirea sistemului de contracte este determinată de semnificația sa practică, în care construcția sistemului de contracte și integritatea acestora denotă eficacitatea reglementărilor juridice.

Asemănările și deosebirile care există între contractele nenumite și contractele numite în cadrul sistemului contractelor juridico-civile din Republica Moldova fac posibilă identificarea trăsăturilor calificative ale unor tipuri de contracte nenumite, cum ar fi: contractul de elaborare a publicității, contractul de plasare a publicității, contractul de sponsorizare, contractul de donație filantropică, contractul de mecenat, contractul de transfer sportiv, contractul de locațiune a mijlocului de transport cu echipaj, contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole, contractul de consorțiu, contractul de „know-how”.

Actualul sistem al contractelor juridico-civile nu este pe deplin gândit și nici productiv, ca să ofere un răspuns la întrebările participanților circuitului civil. Întrucât diversitatea și numărul contractelor nenumite este într-o permanentă ascensiune, definitivarea întregului sistem de contracte civile este o sarcină grea, fapt care determină necesitatea aprecierii rolului și locului contractelor nenumite în acest sistem, corelându-le cu contractele numite din legislația Republicii Moldova, cum sunt: contractul de donație, contractul de prestare a serviciilor, contractul de locațiune, contractul de transport.

Dezvoltarea raporturilor de publicitate, și anume elaborarea, distribuția și amplasarea publicității, apare în temeiul unor contracte nenumite și aceste raporturi se deosebesc de prestările de servicii prevăzute în art. 1375 din Codul civil al Republicii Moldova prin următoarele trăsături caracteristice: momentul încheierii contractului, obiectul special, subiecții, relațiile dintre subiecți, scopul, individualitatea, direcția de orientare, autonomia, întemeierea pe principiul libertății contractuale, conformitatea cu prevederile legale, cu principiile dreptului, ordinea publică și bunele moravuri.

În calitate de subiecți ai contractului de elaborare a publicității sunt: agentul de publicitate, care înaintează sarcina de elaborare a produsului publicitar și producătorul de publicitate, care se angajează în prestarea serviciului publicitar, în timp util și la prețul convenit. Obiectul special al contractului de elaborare a publicității este produsul publicitar. Scopul acestui contract constă în obținerea rezultatului prin conlucrarea agentului de publicitate și a producătorului de publicitate asupra informațiilor selectate, pentru a-i conferi forma corespunzătoare în vederea distribuirii ulterioare [17, pp. 19-25].

Contractele de sponsorizare, donație filantropică și mecenat au la fel, propriile lor caracteristici esențiale, fapt care le-a conferit statutul de contracte nenumite. Întreaga structură a raporturilor juridice de sponsorizare constă în faptul că sponsorul dorește să dea sau să transfere obiectul contractului unei persoane (beneficiar) într-o formă sau modalitate specifică, în timp ce la donația filantropică sponsorul pune acțiunea dată în sarcina unor organizatori. Filantropii sunt subiecții care fac donație în scopuri caritabile, oferind în dar: valori materiale, obiecte ale proprietății intelectuale, mijloace bănești. Sponsori sunt subiecții (persoane juridice sau persoane

fizice) care oferă unei persoane asistență, în mod gratuit și dezinteresat, având la bază cererea persoanei ca mijloacele bănești ce aparțin ei, să fie alocate unui intermediar [22, pp. 77-81].

Mecenatul este o activitate axată pe menținerea obiectelor de cultură, știință, educație, prin transferul unor proprietăți sau fonduri financiare în mod gratuit și dezinteresat. În calitate de obiecte ale mecenatului pot fi persoane juridice din sfera culturii, științei și artei, prin acordarea de subvenții în anumite domenii. Atât donația filantropică și sponsorizarea, cât și mecenatul se disting prin obiect, direcție de orientare, individualitate și privesc în ansamblu, aceste instituții juridice ocupă un rol important în formarea și dezvoltarea patrimoniului cultural al Republicii Moldova. Mecenatul se realizează sub formă de asistență gratuită și dezinteresată, destinată furnizării și susținerii valorilor culturale, intelectuale, prin exprimarea oricărei inițiative care vizează dezvoltarea societății în ansamblu.

Contractele de sponsorizare, donație filantropică și mecenat necesită a fi delimitate față de contractele numite, în special de contractul de donație. Conform art. 1198 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova: „Prin contract de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părți (donatar)”. Conform Legii Republicii Moldova nr. 1420 din 31.10.2002 „Cu privire la filantropie și sponsorizare”, sponsorizarea constă în acordarea de bunuri sau de mijloace financiare pentru susținerea unor acțiuni de interes public. Subliniem faptul că acordarea de bunuri și mijloace financiare în baza contractului de sponsorizare se face la cererea unei persoane. Această cerere de sponsorizare nu poate să existe în cazul unui contract de donație.

Un alt contract nenumit care manifestă trăsături distincte este contractul de consorțiu. Acest contract are la bază o activitate comună de organizare, desfășurată în beneficiul entităților consorțiului. Pentru existența consorțiului este necesară prezența: acordului, obiectivului comun, cooperării dintre subiecți și beneficiul reciproc. De exemplu, în dreptul anglo-american, regulile privind cooperarea se aplică și contractului de consorțiu, iar în dreptul romano-german, contractului de consorțiu sunt aplicabile regulile privind societatea civilă. Din acest punct de vedere, considerăm necesară instituirea unor norme legislative speciale care să reglementeze contractul de consorțiu, pentru a evita interpretarea greșită a acestor raporturi contractuale și devierea lor către alte categorii juridice.

În calitate de construcție contractuală nenumită este contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole, care ajută la soluționarea unor diferende privind producerea și vânzarea produselor agricole. O particularitate importantă a contractului de vânzare-cumpărare a produselor agricole constă în individualitatea produselor agricole și în trăsăturile caracteristice ale acestora, deoarece produsele agricole sunt extrem de sensibile la schimbările climaterice de mediu, care pot influența rezultatele întregului proces.

Secțiunea 2.3. **Reglementarea juridică a unor categorii de contracte nenumite.** Odată cu intrarea în vigoare la 01.03.2019 a modificărilor din Codul civil al Republicii Moldova, în noua redacție a fost schimbată imaginea de ansamblu a dezvoltării și reglementării relațiilor sociale. Articolul 994 din Codul civil, intitulat „Contractul numit și contractul nenumit”, explică prezența în sistemul general al raporturilor juridice contractuale, a contractelor numite și nenumite, în timp ce ediția anterioară a Codului civil al Republicii Moldova doar menționa despre existența unor astfel de construcții contractuale, dar nu le explica esența.

Această secțiune descrie imaginea generală a dezvoltării și reglementării legale pentru unele tipuri de contracte nenumite din următoarele domenii: dreptul informațional și prestarea de servicii, dreptul transporturilor, sectorul educațional, zootehnie. Pe zi ce trece, societatea devine tot mai dependentă de noile tehnologii și de publicitate [6, p. 32]. Toate activitățile legate de publicitate, ne arată o imagine reală a stării economice a unei regiuni, a statului în ansamblu. În practică, și-au găsit aplicarea în acest domeniu contractele: de elaborare a publicității, de plasare a publicității, de sponsorizare, de prezentare a producției de filme, de amplasare a publicității în trolebuze. În sfera dreptului transporturilor și-au găsit aplicare contractele privind utilizarea de către salariat a bunurilor personale în interesele întreprinderii și privind locațiunea vehiculelor cu echipaj. Dreptul transporturilor acoperă o gamă complexă de raporturi obligaționale care oficializează transferul de valori materiale de la o persoană către alta și constituie „partea leului” în cadrul relațiilor patrimoniale [26, p. 14].

În prezent, cu încheierea contractelor nenumite în sfera educațională ne putem întâlni atât în domeniul învățământului profesional și secundar de specialitate, cât și în sfera învățământului superior. De exemplu, contractul de efectuare a stagiului în cadrul instituțiilor de învățământ, contractul de organizare și desfășurare a stagiului practic al studenților din ciclul I – licență și ciclul II – program de master, contractul de colaborare, contractul de consorțiu, contractul cu privire la desfășurarea acreditării în instituțiile de învățământ. În domeniul zootehniei și-a găsit reflectare contractul de întrebuințare a pășunilor.

Al treilea capitol „**Analiza juridico-comparativă a contractelor nenumite în Republica Moldova și contractele nenumite din alte țări**” prezintă o analiză a similitudinilor și deosebirilor care există între contractele mixte și complexe. Au fost identificate locul și rolul contractelor nenumite în sistemul general al contractelor civile din Republicii Moldova și în sistemul contractelor civile din alte țări. În baza unor constatări și recomandări a fost identificată posibilitatea implementării experienței altor state în teoria generală a contractelor din Republica Moldova.

În Secțiunea 3.1. *Corelația și criteriile de delimitare a contractelor nenumite față de contractele mixte și complexe* este abordată întrebarea privind necesitatea cercetării asemănărilor și deosebirilor între contractele nenumite pe de o parte, și contractele mixte și complexe pe de altă parte. Atât compararea, cât și delimitarea unor astfel de construcții contractuale sugerează ideea că aceste contracte au: obiect distinct, individualitate proprie, independență și autonomie, fapt ce contribuie la dezvoltarea unor trăsături caracteristice ale construcțiilor contractuale complexe, apărute și studiate încă din perioada Romei Antice.

La momentul actual, un interes aparte manifestă așa construcții contractuale, precum: nenumite, mixte și complexe, motiv din care este necesar să fie corelate și diferențiate între ele.

Contractul mixt este un contract voluminos, complex, care absoarbe un set de elemente constitutive prevăzute de lege. Contractele mixte se caracterizează prin trăsături care le diferențiază de alte tipuri de contracte nenumite, prin faptul că includ o varietate de contracte numite, în timp ce contractele nenumite funcționează în sine ca și contracte independente, sub forma unui proiect contractual unic. Contractele complexe se deosebesc de contractele mixte prin faptul că sunt contracte autonome, multifuncționale și conțin elemente ce aparțin unor contracte diferite.

Conform opiniilor expuse de D.V. Ogorodova și M.Iu. Celîshev, contractul mixt este secundar în comparație cu contractele numite și nenumite, deoarece poate combina o serie de elemente ale unor contracte diferite. Contractul mixt „se situează la mijloc, între diferite contracte numite și nenumite” [27, p. 17]. Un exemplu de contract în care nu există componente care să aparțină altor contracte este contractul de transfer sportiv.

Specificul și problematica structurilor contractuale mixte este activă în virtutea unor motive diferite. Așa cum putem vedea în realitate, subiecții de drept nu mai sunt satisfăcuți de lista exhaustivă a contractelor numite, redată de legislația civilă a Republicii Moldova, fiind necesară dezvoltarea unor structuri contractuale mai complexe care să includă elemente din alte tipuri de contracte. Faptul de a înțelege dacă un contract nenumit este independent față de un contract mixt, dacă face parte din componența acestuia sau este parte integrantă al unui alt contract, se dovedește a fi o întrebare controversată și discutabilă.

Contractul mixt este un contract complex, format din mai multe raporturi juridice, între care există conexiune. După natura sa, contractul mixt include elemente ce aparțin unor tipuri de structuri contractuale separate. În activitatea practică, instanțele de judecată obișnuiesc să atribuie noile structuri contractuale nenumite la categoria contractelor numite, faptul care determină apariția unor dispoziții legale tot mai clare asupra raporturilor juridice contractuale.

Contractul mixt este un contract autonom și individual care se distinge de orice altă construcție contractuală, apt de a contribui la apariția unor obligații deja cuprinse în actele juridice numite.

Analizând evoluția istorică a contractelor mixte, vedem că această categorie de contracte a existat și în trecut. Izvoarele dreptului roman au descris trăsăturile caracteristice ale contractelor mixte, așa cum aceste trăsături sunt cunoscute în prezent. Contractul mixt cuprinde o totalitate de condiții, dintre care distingem condiția principală, condiția secundară și scopul orientat spre obținerea rezultatului scontat.

Contractele mixte sunt parte compozantă a circuitului civil național și a circuitului civil din străinătate. Legiuitorul din Republica Moldova prevede în art. 995 alin. (1) din Codul civil, intitulat „Contractul complex”, că: „Contractul este complex dacă cuprinde: două sau mai multe elemente care corespund contractului numit; sau unele elemente care corespund contractului numit și alte elemente care corespund contractului nenumit”. În așa mod, deducem că contractul mixt face posibilă intrarea în legătură a diverselor structuri contractuale cu anumite circumstanțe și necesități ce apar la subiecții raporturilor contractuale.

În Secțiunea 3.2. *Locul și rolul unor tipuri de contracte nenumite în legislația altor state* au fost elucidate locul și rolul unor tipuri de contracte nenumite în dreptul țărilor străine, precum: contractul de elaborare a publicității, contractul de sponsorizare, contractul de donație filantropică, contractul de mecenat, contractul de locațiune a mijlocului de transport. Analiza și specificul contractelor nenumite fac necesară implementarea acestor contracte în legislația națională, fapt ce contribuie la satisfacerea necesităților emergente ale societății în diverse domenii.

Țările străine, precum: Armenia, Ucraina, Azerbaidjan, Kârgâzstan, Uzbekistan, Kazahstan, Federația Rusă, Belarus, Tadjikistan, consideră aspectele legate de publicitatea exterioară în formă de standuri și afișe, ca fiind suporturi ce conțin orice tip de informație publicitară. În fiecare țară, publicitatea exterioară este abordată individual. De exemplu, în Kazahstan, publicitate exterioară se consideră „publicitatea externă și publicitatea vizuală”, în Uzbekistan este „publicitatea externă”. În state, precum: Ucraina, Belarus, Federația Rusă, Kazahstan, amplasarea unor astfel de informații externe este posibilă numai prin semnarea unui contract cu proprietarul edificiului sau a imobilului unde este amplasat acest tip de reclamă. De exemplu, conform Protocolului privind activitățile publicitare [30], legislația din Tadjikistan prevede că publicitatea poate fi autorizată de persoane specializate care examinează locul în care va fi instalată structura publicitară. Actele normative din Belarus interzic instalarea publicității exterioare de-a lungul căilor ferate și autostrăzilor.

Legiuitorul nostru nu stabilește obligativitatea încheierii contractului de publicitate cu proprietarul imobilului în care se preconizează instalarea proiectului publicitar, ci menționează

doar inadmisibilitatea plasării informației publicitare pe teritoriile monumentelor istorice, obiectelor culturale, precum și a zonelor protejate de stat.

În această secțiune sunt analizate, de asemenea, activitățile de donație filantropică, sponsorizare și mecenat conform legislației altor state, precum: Federația Rusă, Belarus, Ucraina, Uzbekistan, Kazahstan, Azerbaidjan, Ungaria, Polonia, Lituania, Albania, fapt ce denotă un nivel sporit al acestor tipuri de activități, dar și importanța deosebită pentru societate în general.

O atenție sporită în cadrul secțiunii este acordată contractului de locațiune a mijlocului de transport cu echipaj. Am studiat cadrul legislativ din alte țări, în care contractul de locațiune a mijlocului de transport dispune de reglementare legală (de exemplu, Statele Unite ale Americii, Franța) și am concluzionat că contractele nenumite sunt extrem de răspândite, dar în Republicii Moldova aceste contracte nu sunt reglementate.

În Secțiunea 3.3. *Analiza și specificul contractelor nenumite din Republica Moldova cu contractele nenumite din alte țări și implementarea acestor contracte în legislația națională* se realizează o cercetare comparativă a contractelor nenumite, fapt ce a făcut posibilă stabilirea componentelor de bază ale unor construcții contractuale care se întâlnesc zilnic, creând condiții favorabile lucrării de succes a întregului sistem de reglementare a raporturilor contractuale în Republica Moldova. Având în calitate de exemplu legislația țărilor străine, a devenit necesar ca unele aspecte privind reglementarea contractelor civile să fie implementate în legislația Republicii Moldova. Cu titlu de exemplu, putem aduce contractele de vânzare-cumpărare a produselor agricole și de „know-how”.

În această secțiune sunt dezvoltate elementele specifice ale unor contracte nenumite: contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole și contractul de „know-how”. Contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole se aplică la cultivarea și recoltarea producției agricole. Relațiile contractuale din sfera activității agricole necesită consolidare legislativă prin fixarea unor raporturi juridice care să reglementeze transferul produselor agricole de la producător la prestator.

În Franța, contractele de vânzare-cumpărare a produselor agricole sunt semnate între producătorii agricoli și întreprinderile comerciale (antreprenori). În Statele Unite ale Americii, încheierea unor astfel de contracte implică nu doar achiziționarea de produse agricole, ci tot felul de asistență pentru fermieri, începând cu achiziționarea de semințe și terminând cu echipamentul necesar. Apariția unor astfel de contracte este cauzată de necesitatea sprijinului reciproc al producătorilor agricoli în dezvoltarea produselor agricole.

Stabilirea locului și rolului contractelor de vânzare-cumpărare a produselor agricole în sistemul general al contractelor civile prezintă unele dificultăți. În privința acestui concept există numeroase opinii, și anume: unii cercetători cred că este vorba de un contract de vânzare-cumpărare, dar majoritatea doctrinarilor atribuie contractul de vânzare-cumpărare a produselor

agricole la categoria contractelor numite și fără a considera că este o varietate a vânzării-cumpărării. A considera că un contract civil este vânzare-cumpărare sau distribuție nu este un lucru ușor, deoarece și vânzarea-cumpărarea, și distribuția formează un grup comun de contracte, care au la bază transferul unor bunuri în proprietate. Cu toate acestea, datorită prezenței la contractul de vânzare-cumpărare a unor trăsături speciale de calificare, ne face să considerăm acest contract ca nenumit.

Actualmente, în condițiile luptei concurențiale pentru creșterea veniturilor din propriile afaceri, importanța rezultatelor activității intelectuale, inclusiv „know-how”, ocupă un loc esențial. Potrivit Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 13 din 30.08.2013 [29], „know-how” este un complex de informații secrete, maetriale, identificate, nepatentate, obținute și testate prin experiență. În acest context, devine necesară protejarea titularului informației secrete și garantarea protecției drepturilor sale, prin încheierea corectă a contractului de „know-how”. Contractul de „know-how” poate fi încheiat atât de titularul informației secrete, cât și de persoana care dorește să achiziționeze noile cunoștințe. În calitate de condiții esențiale și de bază ale contractului sunt prezentate: obiectul special, termenul, prețul și metoda delegării informațiilor secrete de tip „know-how”.

În cadrul secțiunii a fost studiată reglementarea domeniului „know-how” în țări precum: Suedia, Franța, Estonia, Finlanda, România, Letonia, Spania, Italia, Germania, Belarus și Federația Rusă. Baza normativă și experiența acestor state poate fi preluată și implementată cu succes în Republica Moldova.

Lucrarea finalizează cu expunerea concluziilor și propunerilor de modificare a legislației.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

În teza de doctorat sunt prezentate concluzii și propuneri de modificarea a legislației civile din Republica Moldova, prin înaintarea unei definiții mai exacte și complete a contractelor nenumite, prin stabilirea particularităților și trăsăturilor caracteristice ale contractelor respective.

*În rezultatul cercetărilor pe care le-am efectuat asupra contractelor nenumite utilizate în practică, au fost formulate următoarele **concluzii și recomandări**:*

1. Problemele asociate contractelor nenumite au apărut din cele mai vechi timpuri, și anume în Roma Antică. Studiul acestor probleme a fost realizată de savanți ce aparțin diferitor școli. În Republica Moldova există puține lucrări științifice care să abordeze tematica contractelor nenumite. În România, contractelor nenumite sunt dedicate mai multe lucrări științifice. Cea mai mare cantitate de material științific în care sunt examinate contractele nenumite este atribuită cercetătorilor din Federația Rusă.

2. Principiul libertății contractuale este un factor inerent, cu o istorie extrem de îndelungată a existenței sale, care este inseparabilă de funcționarea relațiilor de piață într-o anumită țară și la un moment dat. Acest factor contribuie la apariția construcțiilor contractuale nenumite, deoarece permite încheierea unor tipuri de contracte nenumite de sine stătător și la discreția proprie a fiecărei persoane.

3. Studierea unor tipuri de contracte nenumite ne-a oferit posibilitatea de a concluziona că raporturile contractuale nenumite sunt privite în calitate de construcții contractuale noi și independente, formate în baza principiului libertății contractuale, nu contravin prevederilor legale, sunt fundamentate pe principiile generale ale dreptului contractual și obligațional, și se caracterizează prin trăsături calificative, precum: momentul încheierii contractului, obiectul special al contractului, subiectul contractului, relațiile între subiecții contractului, direcția de orientare, individualitatea, autonomia, nivelul ridicat de disciplină contractuală și de cultură juridică.

4. Asemănarea și delimitarea contractelor nenumite cu contractele mixte și complexe poate fi realizată prin stabilirea unor caracteristici generale, distinctive și individuale ale acestor structuri contractuale.

5. Analiza efectuată în privința reglementării legale și trăsăturilor caracteristice ale contractelor nenumite din Republica Moldova și în practica țărilor străine determină necesitatea implementării în legislația națională a contractelor nenumite potrivit modelului preluat din legislația civilă, comercială și fiscală a altor state, fapt care va contribui la satisfacerea necesităților sociale în domenii precum: activitatea publicitară, sponsorizarea, activitatea

filantropică, locațiunea mijloacelor de transport cu echipaj, producerea, vânzarea-cumpărarea produselor agricole, consorțiu, transferul „know-how”.

6. Au fost elaborate concluzii și înaintate recomandări de perfecționare a Codului civil al Republicii Moldova, Codului educației al Republicii Moldova, altor acte normative.

Prin elaborarea prezentei lucrări de doctorat **a fost soluționată principala problemă științifică**, care constă în dezvoltarea trăsăturilor distinctive ale contractelor nenumite față de alte tipuri de contracte juridico-civile, cu instituirea ulterioară a reglementării lor juridice speciale pentru teorie și practică, în scopul unei aplicări practice corecte în diverse situații juridice.

Ca urmare a soluționării problemei științifice principale, inclusiv analiza contractelor nenumite și a reglementării acestora, oferim propuneri pentru îmbunătățirea cadrului de reglementare a unor astfel de raporturi contractuale în legislația civilă a Republicii Moldova, și anume:

Recomandăm modificarea legislației Republicii Moldova (de lege ferenda), după cum urmează:

I. Legea Republicii Moldova nr. 1227 din 27.06.1997 „Cu privire la publicitate”;

II. Legea Republicii Moldova nr. 114-122/225 din 29.04.2016 „Comunicațiilor poștale”;

III. Legea Republicii Moldova nr. 412-XIV din 27.05.1999 „Zootehniei”;

IV. Legea UTA Găgăuzia nr. 66-XXXI/V din 03.01.2016 „Cu privire la televiziune și radio”;

V. Codul civil al Republicii Moldova nr. 110-XV din 06.06.2002:

a) Completarea Cărții III, Titlul II, Capitolul I **„Dispoziții generale cu privire la contract și la conținutul contractului”, art. 994 alin. (3) din Codul civil al R.M.** cu următorul text:

„Se consideră nenumit contractul care dispune de o construcție nouă, independent de alte tipuri de contracte, format în baza principiului libertății contractuale, nu contravine prevederilor legale, fundamentat pe principiile generale ale dreptului contractual și obligațional, și se caracterizează prin trăsături calificative, precum: momentul încheierii contractului, obiectul special al contractului, subiectul contractului, relațiile între subiecții contractului, direcția de orientare, individualitatea, autonomia, nivelul ridicat de disciplină contractuală și de cultură juridică”.

b) Cartea III, Titlul II, **Capitolul VIII¹ „Locațiunea vehiculelor cu echipaj”, articolele 1287¹-1287⁴**, care vor stabili regulile de locațiune a vehiculelor cu echipaj.

c) Cartea III, Titlul II, **Partea a 7-a „Servicii de publicitate”, articolele 1410¹-1410¹⁰**, care vor consfinți baza contractuală pentru îndeplinirea lucrărilor de elaborare și plasare a publicității.

d) Cartea III, Titlul III, **Capitolul I „Vânzarea-cumpărarea”, Partea a 12-a „Contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole”, articolele 1194¹-1194³**, în care un producător

agricol transmite produsele agricole pe care le-a recoltat el însuși, către o altă entitate juridică, care le achiziționează în perspectiva prelucrării și vânzării conform contractului.

e) Cartea V, Titlul II, **Capitolul III „Drepturile reale și drepturile personale nepatrimoniale”, articolele 2609¹-2609⁵**, dedicat reglementării **contractului de „know-how”**.

VI. Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014

Toate propunerile sus-menționate au fost expediate autorităților publice de resort, cu titlu *de lege ferenda*, pentru a fi examinate în procesul de perfecționare a legislației Republicii Moldova.

Planul cercetării de perspectivă cuprinde următoarele repere: a) Continuarea cercetării practicilor de utilizare și de aplicare a unor tipuri de contracte nenumite în alte state, cu excepția statelor deja menționate în lucrare, pentru asigurarea reglementării eficiente a acestor contracte în legislația națională; b) Studierea detaliată a originii, evoluției și perspectivelor de transformare a unor tipuri de contracte nenumite; c) Elaborarea și înaintarea recomandărilor de modificarea a legislației Republicii Moldova (*de lege ferenda*).

BIBLIOGRAFIE

1. BAIEȘ, S., ROȘCA, N. Drept civil. Drepturile reale principale: [pentru uzul studenților]. Chișinău: Cartier, 2016. 328 p. ISBN 978-9975-53-306-5.
2. BĂIEȘU, A. Unificarea dreptului contractelor în Europa: evoluții și perspective. În: *Revista Națională de Drept*. 2006, nr. 3, pp. 56-63. ISSN 1811-0770.
3. BERCEA, L. Contractele nenumite în afaceri. București: Universul juridic, 2017. 304 p. ISBN 978-606-39-0091-4.
4. CIMIL, D. Valența juridică a clasificării contractelor civile. În: *Revista Institutului Național al Justiției*. 2017, nr. 1 (40) pp. 52-60. ISSN 1857-2405.
5. HANGA, V. Drept privat roman. Cluj-Napoca: Argonaut, 1996. 393 p. ISBN 973-9747-0-3.
6. VASIU, I., VASIU, L. Informatică juridică și drept informatic. Cluj-Napoca: Albastră, 2005. 40 p. ISBN 973-650-150-7.
7. VOLCINSCHI, V. Apariția, definirea și evoluția conceptului de ordine publică în dreptul intern. În: *Integrarea prin cercetare și inovare*. 28-29 septembrie 2016. Chișinău: Cartier, 2016, pp. 251-259. ISBN 978-9975-71-818-9.
8. АХМЕДОВ, А.Я. Непоименованные договоры в гражданском праве России. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Саратов, 2014. 199 с.
9. БАТЛЕР, Е.А. Непоименованные договоры. Москва: Экзамен, 2008. 222 с. ISBN 978-5-377-01191-0.
10. БРАГИНСКИЙ, М.И., ВИТРЯНСКИЙ, В.В. Договорное право. Книга 3. Москва: Статут, 2011. 847 с. ISBN 978-58354-0755-2.
11. БУЛАТЕЦКИЙ, Ю.Е., РАССОЛЛОВ, И.М. Торговое (коммерческое) право. Москва: Юрайт, 2014. 591 с. ISBN 978-5-9916-1947-9.
12. БЫКОВ, А.Г. Система хозяйственных договоров. В: *Вестник*. 1994, № 1, с. 6-11. ISSN 0130-0113.
13. Гражданский кодекс Республики Молдова № 1107–XV от 06.06.2002. В: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr. 82-86.
14. Гражданский кодекс Румынии № 287 от 17.07.2009. В: *Monitorul Oficial al României*, 2009, nr. 51.
15. Гражданский кодекс Украины № 435-IV от 16.01.2003. В: *Відомості Верховної Ради України*, 2003, nr. 40-44.
16. ДЮВЕРНУА, Н.Л. Значение римского права для русских юристов. Москва: Книга по требованию, 2018. 295 с. ISBN 978-5-458-15715-567.
17. ЖЕЛОНКИН, С.С. Особенности договорного регулирования общественных отношений в России. В: *Юридическая мысль*. 2014, № 3, с. 19-25. ISSN 2071-4920.
18. Закон Республики Молдова № 1227 от 27.06.1997 „О рекламе”. В: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1997, nr. 67-68.
19. Закон Республики Молдова № 1420 от 31.10.2002 „О благотворительности и спонсорстве”. В: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr. 185.
20. Кодекс Республики Молдова № 152 от 17.07.2014. „Об образовании”. В: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2014, nr. 319-324.
21. КУДИНОВ, О.А. Введение в римское право. Курс лекций. Москва: Дашков и К, 2018. 220 с. ISBN 978-5-394-01721-6.

22. КУДРИНСКАЯ, Л.А. Благотворительность и спонсорство в современном российском обществе: опыт теоретического анализа. В: *Омский Научный Вестник*. 2009, № 6, с. 77-81. ISSN 2542-0488.
23. КУЗНЕЦОВА, О.А. Применение судами принципа свободы договора. В: *Вестник Пермского университета*. 2009, № 1, с. 76-80. ISSN 2219-3111.
24. ЛИСЮКОВА, Е.А. Пределы свободы договора в Гражданском кодексе Российской Федерации и принципах международных коммерческих договоров. Москва: Норма, 2002. 232 с. ISBN 658-5-4405-8621-4.
25. МИХАЛАКЕ, Ю., ТАТАР О. Безымянные договоры – следствие реализации принципа свободы договора в гражданском праве. В: *Legea și viața*. 2018, № 7, с. 44-48. ISSN 1810-309X.
26. МОРОЗОВ, С.Ю. Транспортное право. Москва: ЮРАЙТ, 2018. 257 с. ISBN 978-5-534-01398-6.
27. ОГОРОДОВ, Д.В., ЧЕЛЫШЕВ, М.Ю. Смешанные договоры в частном праве: отдельные вопросы теории и практики. В: *Законодательство и экономика*. 2005, № 10, с. 50-53. ISSN 1681-8695.
28. ОСАКВЕ, К. Свобода договора в англо-американском праве: понятие, сущность и ограничения. В: *Российское право*. 2006, № 8, с. 94-99.
29. Постановление Правительства Республики Молдова № 13 от 30.08.2013 „Об утверждении Положения об оценке вертикальных антиконкурентных соглашений о передаче технологий”. В: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr. 206-211.
30. Протокольное решение о деятельности в области рекламы. [citat 06.10.2019]. Disponibil: <http://cis.minsk.by/reestr/ru/index.html#reestr/view/text?doc=3701>.
31. ПФАФ, В. О формальных договорах древнего римского права. Москва: Книга по требованию, 2018. 992 с. ISBN 978-5-458-01217-1.
32. СПИНОЗА, Б. Избранные произведения. Переиздан. Санкт-Петербург: Наука, 1999. 629 с. ISBN 5-02-026750-3.
33. ТАТАР, О. Cercetarea dezvoltării și natura juridică a contractelor nenumite. În: *Tendențe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*. 15 iunie 2018. Chișinău: Cartier, 2018, pp. 231-235. ISBN 978-9975-108-46-1.
34. ТАТАР, О. Понятие, предмет и содержание непоименованных договоров. В: *Legea și viața*. 2018, № 8, с. 48-54. ISSN 1810-309X.
35. ЦВЕТКОВ, И.В. Договорная работа. Москва: Проспект, 2010. 192 с. ISBN 978-5392-011-77-3.

LISTA PUBLICAȚIILOR LA TEMA TEZEI

I. Monografii:

1. ТАТАР, О. Исторические и теоретические аспекты непоименованных договоров. Монография. Кишинэу: Tipocart Print, 2019. 215 p. ISBN 978-9975-3340-1-3.

II. Articole în reviste științifice:

1. ТАТАР, О., ВОЛЧИНСКИЙ, В. Анализ содержания и правовой сущности непоименованных договоров. В: *Legea și viața*. 2018, № 4, с. 54-58. ISSN 1810-309X.
2. ТАТАР, О., МИХАЛАКЕ, Ю. Безымянные договоры – следствие реализации принципа свободы договора в гражданском праве. В: *Legea și viața*. 2018, № 7, с. 44-48. ISSN 1810-309X.
3. ТАТАР, О., МИХАЛАКЕ, Ю. Договор о спонсорской поддержке, как один из видов непоименованных договоров. В: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*. 2018, № 4 (32), с. 43-47. ISSN 2345-1130.
4. ТАТАР, О. Историко-правовой аспект исследования непоименованных (безымянных) договоров. В: *Legea și viața*. 2018, № 5, с. 40-44. ISSN 1810-309X.
5. ТАТАР, О., МИХАЛАКЕ, Ю. Место и роль непоименованных договоров в зарубежных странах. В: *Legea și viața*. 2018, № 12, с. 28-34. ISSN 1810-309X.
6. ТАТАР, О. Понятие, предмет и содержание непоименованных договоров. В: *Legea și viața*. 2018, № 8, с. 48-54. ISSN 1810-309X.
7. ТАТАР, О. Правовые основы непоименованных договоров в образовательной сфере. В: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*. 2018, № 5 (33), с. 45-50. ISSN 2345-1130.
8. ТАТАР, О., МИХАЛАКЕ, Ю. Правовые основы непоименованных договоров. В: *Legea și viața*. 2018, № 10, с. 51-55. ISSN 1810-309X.
9. ТАТАР, О. Правовой анализ перехода (трансфера) спортсменов из одного клуба в другой. В: *Legea și viața*. 2019, № 8, с. 45-51. ISSN 1810-309X.
10. ТАТАР, О., МИХАЛАКЕ, Ю. Правовое регулирование непоименованных договоров в области транспортного права. В: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*. 2019, № 1 (35), с. 79-85. ISSN 2354-1130.
11. ТАТАР, О. Принцип свободы договора – первый шаг к заключению непоименованных договоров в Республике Молдова и в других странах. В: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*. 2018, № 3 (31), с. 64-69. ISSN 2345-1130.
12. ТАТАР, О. Сходства и отличия непоименованных договоров с поименованными договорами в системе гражданско-правовых договоров Республики Молдова. В: *Legea și viața*. 2019, № 2, с. 52-58. ISBN 1810-309X.

13. TATAR, O. Юридическая природа и специфика названных, не названных и смешанных договоров. В: *Legea și viața*. 2019, № 8, с. 51-56. ISBN 1810-309X.
14. TATAR, O. Правовые основы непоименованных договоров в области информационного права и оказания услуг. В: *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*. 2019, № 1 (35), с. 86-90. ISSN 2345-1130.

III. Culegeri de materiale:

1. TATAR, O. Договор трансфера спортсмена – как один из видов новой договорной конструкции непоименованных договоров. В: *Соответствующие вопросы и проблемы интеграции в европейское пространство исследований и образования. 07 май 2018*. Кахул: Центрографик, 2018, с. 122-124. ISSN 2587-3563.

IV. Articole în cadrul conferințelor științifice:

1. TATAR, O. Договор контрактации как один из видов непоименованных договоров Республики Молдова. В: *Наука, образование, культура*. 10 февраля 2019. Комрат: A.V. Poligraf, 2019. с. 375-381. ISBN 978-9975-3246-7-0.
2. TATAR, O. Методологические аспекты исследования непоименованных договоров. В: *Promovarea valorilor sociale în contextual integrării Europene*. 04 mai 2018. Chișinău: Lira, 2018. с. 85-89. ISBN 978-9975-3185-7-0.
3. TATAR, O. Правовые основы непоименованных договоров в области информационного права и оказания услуг. В: *Conceptul de dezvoltare a statului de drept în Moldova și Ucraina în contextual proceselor de eurointegrare*. 02-03 noiembrie 2018. Chișinău: Cartier, 2018. pp. 81-86. ISBN 978-9975-3264-3-8.
4. TATAR, O. Cercetarea dezvoltării și natura juridică a contractelor nenumite. În: *Tendențe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*. 15 iunie 2018. Chișinău: Cartier, 2018. pp. 231-235. ISBN 978-9975-108-46-1.
5. TATAR, O. „Permisivitatea” principiului libertății contractuale. În: *Consoțiile academice-universitare. Tendențe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*. 07 iunie 2019. Chișinău: Cartier, 2019. pp. 248-254. ISBN 978-9975-108-67-6.
6. TATAR, O. Договорная сущность и особенности секрета производства „know-how”. В: *Conceptul de dezvoltare a statului de drept în Moldova și Ucraina în contextual proceselor de eurointegrare*. 1-2 noiembrie 2019. Chișinău: Cartier, 2019. pp. 91-95. ISBN 978-9975-3222-7-0.
7. TATAR, O. Синтез научных работ в области непоименованных договоров. В: *Наука, образование, культура*. 10 февраля 2020. Комрат: A.V. Poligraf, 2020. с. 203-209. ISBN 978-9975-83-092-8.

8. ТАТАР, О. Специфичность, сходство и отличие непоименованного договора контрактации с поименованными договорами Республики Молдова. В: *Наука, образование, культура*. 10 февраля 2020. Комрат: А.В. Poligraf, 2020. с. 209-213. ISBN 978-9975-83-092-8.

ADNOTARE

Tatar Olga, „Contractele nenumite – consecință a realizării principiului libertății contractuale în raporturile juridice civile”. Teză de doctor în drept la specialitatea 553.01 – Drept civil, Chișinău, 2020

Structura tezei constă în: adnotări (în trei limbi), listă de abrevieri, introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 262 de titluri și 9 anexe, 140 pagini text de bază, declarație de responsabilitate, CV-ul autorului. Rezultatele obținute au fost publicate în 24 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: contracte nenumite, principiul libertății contractuale, contracte numite, contracte mixte, contract pentru producția de publicitate, contract de plasare a publicității, contracte de sponsorizare, caritate, patronaj, contract de transfer al sportivilor, contract pentru închirierea unui vehicul cu un echipaj, contractul de vânzare-cumpărare a produselor agricole, contract de consorțiu, contract de transfer „know-how”.

Scopul cercetării este prezentat sub forma unei analize și studii aprofundate și cuprinzătoare a anumitor tipuri de contracte nenumite care au apărut în baza principiului libertății contractuale.

Obiectivele cercetării: sintetizarea muncii științifice în domeniul contractelor nenumite; analizarea principiului libertății contractuale ca factor care contribuie la apariția de contracte nenumite; investigarea reglementării legale a contractelor nenumite; efectuarea raportului dintre contractele nenumite cu contractele mixte și complexe; investigarea și analizarea juridică comparativă a reglementării legale a contractelor nenumite în Republica Moldova cu contractele din alte țări; elaborarea de concluzii, propuneri, recomandări pentru îmbunătățirea legislației Republicii Moldova, pentru a elimina lacunele în reglementarea anumitor tipuri de contracte nenumite, care sunt frecvent utilizate în practică.

Noutatea și originalitatea științifică: constă în efectuarea unei analize amănunțite și aprofundate a specificului conceptelor de origine, reglementând tipurile individuale, independente de contracte nenumite, atât din punct de vedere științific, cât și din punct de vedere practic.

Rezultatul obținut care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante: constă în dezvoltarea unor caracteristici distinctive ale contractelor nenumite din alte tipuri de contracte civile, cu stabilirea ulterioară a reglementării lor legale, în vederea aplicării lor practice adecvate în diverse situații juridice.

Semnificația teoretică: prevede necesitatea și importanța investigarea contractelor nenumite. Rezultatele obținute în cursul cercetării științifice vor servi ca studiu pentru următoarele cercetări al specialiștilor din acest domeniu.

Valoarea aplicativă a lucrării: rezidă în aplicabilitatea practică a studiului prezentat, precum și în propunerile și recomandările pentru modernizarea cadrului legislativ.

Implementarea rezultatelor științifice: rezultatele prezentei lucrări au fost prezentate și susținute în cadrul conferințelor, publicate în articole științifice, monografie. De asemenea, pot fi înaintate sub formă de recomandări pentru îmbunătățirea legislației civile a Republicii Moldova și servi ca suport de bază la disciplina universitară *Dreptul civil*.

АННОТАЦИЯ

Татар Ольга, „Не названные договоры – следствие реализации принципа свободы договора в гражданских правоотношениях“. Диссертация на соискание ученой степени доктора права по специальности 553.01 – Гражданское право, Кишинэу, 2020

Структура работы состоит из: аннотаций (на трех языках), списка сокращений, введения, 3-х глав, общих выводов и рекомендаций, библиографии из 262 источников, 9 приложений, 140 страниц основного текста, декларации об ответственности, CV автора. Полученные результаты опубликованы в 24 научных работах.

Ключевые слова: не названные договоры, принцип свободы договора, названные договоры, смешанные договоры, договор на производство рекламы, договор о размещении рекламы, договоры о спонсорстве, благотворительности, меценатстве, договор трансфера спортсменов, договор найма транспортного средства с экипажем, договор контрактации, договор консорциума, договор о передаче „know-how“.

Цель диссертационной работы: представлена в виде углубленного и комплексного анализа и исследования отдельных видов не названных договоров, возникших посредством принципа свободы договора.

Задачи исследования: синтезировать научные работы в области не названных договоров; анализировать принцип свободы договора как фактора, способствующего возникновению не названных договоров; исследовать правовое регулирование не названных договоров; провести соотношение не названных договоров со смешанными и комплексными договорами; провести сравнительно-правовой анализ правового регулирования не названных договоров в Республике Молдова с договорами зарубежных стран; разработать выводы, предложения, рекомендации по усовершенствованию законодательства Республики Молдова, для устранения пробелов в регулировании используемых в практике отдельных видов не названных договоров.

Научная новизна и оригинальность результатов исследования: состоит в проведении основательного и углубленного анализа специфики концепций происхождения, регулирования отдельных, самостоятельных видов не названных договоров, как с научной, так и с практической стороны.

Результат, который способствует решению важной научной проблемы: заключается в разработке отличительных особенностей не названных договоров от других видов гражданско-правовых договоров, с последующим установлением их правового регулирования, с целью их правильного практического применения в различных юридических ситуациях.

Теоретическая значимость исходит из необходимости и важности исследуемых не названных договоров. Результаты, полученные в ходе научного исследования послужат последующему исследованию, проводимому теоретиками в этой области.

Ценность применения работы заключается в практической применимости представленного исследования, а также представленными предложениями и рекомендациями по модернизации законодательной базы.

Внедрение научных результатов: результаты данной работы были представлены и отражены в материалах конференций, в опубликованных научных статьях, в монографии. Также, они могут быть представлены в виде рекомендаций по улучшению законодательства Республики Молдова и служить основной базой для дисциплины „Гражданское право“.

ANNOTATION

Tatar Olga, „Unnamed contracts is a consequence of the implementation of the principle of freedom of contract in civil matters”. Law PhD Thesis, specialty 553.01 – Civil law, Chisinau, 2020

The structure of the thesis consists of: annotations (in three languages), list of abbreviations, introduction, 3 chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of **262** titles and **9** applications, **140** pages of the main text, declaration of responsibility, author CV. The results are published in **24** scientific papers.

Key words: unnamed contracts, principle of freedom of contract, named contracts, mixed contracts, a contract for the production of advertising, advertising contract, sponsorship contracts, charity, patronage, sportsmen's transfer contract, a contract for hiring a vehicle with a crew, a contract for contracting, a consortium contract, transfer contract „know-how”.

The purpose of the thesis: presented in the form of an in-depth and comprehensive analysis and study of certain types of unnamed contracts that arose through the principle of freedom of contract.

Research objectives: to synthesize scientific work in the field of unnamed contracts; analyze the principle of freedom of contract as a factor contributing to the emergence of unnamed contracts; explore the legal regulation of unnamed contracts; balance unnamed contracts with mixed and complex contracts; to conduct a comparative legal analysis of the legal regulation of unnamed contracts in the Republic of Moldova with contracts of foreign countries; to develop conclusions, proposals, recommendations for improving the legislation of the Republic of Moldova, in order to eliminate gaps in the regulation of certain types of unnamed contracts most used in practice.

Scientific novelty and originality of the research results: consists in conducting a thorough and in-depth analysis of the specifics of the concepts of origin, regulating individual, independent types of unnamed contracts both from a scientific and from a practical point of view.

The result that contributes to the solution of an important scientific problem: consists in developing the distinctive features of unnamed contracts from other types of civil law contracts, with the subsequent establishment of their legal regulation, with a view to their proper practical application in various legal situations.

The theoretical significance comes from the need and importance of the investigated unnamed contracts. The results obtained in the course of scientific research will serve as a follow-up study conducted by theorists in this field.

The value of the application the work lies in the practical applicability of the presented study, as well as the proposals and recommendations for the modernization of the legislative framework.

The introduction of scientific results of this work were presented and reflected in the materials of conferences, in published scientific articles, monograph. Also, they can be presented in the form of recommendations for improving the legislation of the Republic of Moldova and serve as the main basis for the discipline „Civil Law”.

TATAR Olga

**CONTRACTELE NENUMITE – CONSECINȚĂ A REALIZĂRII
PRINCIPIULUI LIBERTĂȚII CONTRACTUALE ÎN
RAPORTURILE JURIDICE CIVILE**

Specialitatea 553.01 – DREPT CIVIL

**REZUMATUL
tezei de doctor în drept**

Aprobat spre tipar: 22.05.2020

Hârtie of set. Tipar of set.

Coli de tipar.: 2,25

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Tiraj 50 ex..

Comanda nr. 1-22/20

Tipografia Tipocart Print, str. M. Spătaru, 13/2-79